

رئیس سازمان حج و زیارت دلائل لغو حج را تشریح کرد: از حذف پرچم ایران! تا توهین به قرآن توسط آل سعود

سعید اوحدی، رئیس سازمان حج و زیارت، محتوای 11 بند تحکم‌آمیز که سعودی‌ها در که تفاهم‌نامه گنجانده و در آن حذف پرچم ایران از تابلوهای راهنمای زائران وجود داشت و نیز رفتارهای توهین‌آمیز آل‌سعود با قرآن کریم را تشریح کرد.

اعتدال: سعید اوحدی، رئیس سازمان حج و زیارت، محتوای 11 بند تحکم‌آمیز که سعودی‌ها در که تفاهم‌نامه گنجانده و در آن حذف پرچم ایران از تابلوهای راهنمای زائران وجود داشت و نیز رفتارهای توهین‌آمیز آل‌سعود با قرآن کریم را تشریح کرد. سعید اوحدی گفت: دولت عربستان بیش از 11 بند را به تفاهم‌نامه حج ایران و این کشور اضافه کرده بود که سال‌های گذشته خبری از آنها نبود.

او که پیش‌تر دو مورد از این بندها را اعلام کرده بود، در بخش گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دو سیما، یادآور شد: محدودیت در استفاده زائران ایرانی از هواپیمای شرکت‌های داخلی و صدور ویزا در کشور ثالث از جمله این بندهای منفی تفاهم‌نامه حج بود که بعد از ساعت‌ها رایزنی نظر آنها در این‌باره تغییر کرد؛ اگر چه در موضوع صدور ویزا در خاک ایران، هیچ هماهنگی و توافقی بین وزارت خارجه عربستان و حافظ منافع آنها در ایران یعنی سفارت سوئیس صورت نگرفته بود.

* تفاهم‌نامه‌ی پیشنهادی کاملاً یک‌طرفه بود

وی ادامه داد: تفاهم‌نامه پیشنهادی عربستان کاملاً یک‌طرفه بود و روح تفاهم‌نامه‌های قبلی در آن جریان نداشت. برداشت ما این بود که اگر دولت عربستان اعتقاد دارد حج از مسائل سیاسی جداست، پس چرا چنین تفاهم‌نامه‌ای را آن هم با تاخیر و با اعمال محدودیت، تنظیم می‌کند؟ ما به آنها متذکر شدیم که استفاده از ناوگان هوایی داخلی حق زائران ایرانی است و قانع کردن طرف سعودی حدود سه ساعت و نیم زمان برد.

اوحدی افزود: در خصوص صدور ویزا نیز وزارت حج عربستان هیچ اراده‌ای نداشت و در دور نخست مذاکرات، صراحتاً اعلام کرد که باید با وزارت خارجه‌شان هماهنگ کند و تأکید کرد راهکاری تبیین نکرده‌اند. این چگونه ممکن است؟ ما برای امضا تفاهم‌نامه به عربستان رفته بودیم. دولت این کشور با ایران روابط سیاسی‌اش را قطع کرده است، مگر می‌توانستند راهکاری نداشته باشند؟ مساله آن است که عربستان اراده جدی برای نپذیرفتن زائران ایرانی داشت و می‌خواست با خریدن زمان، مانع حج ایرانی‌ها شود.

* گنجاندن «حذف پرچم ایران» در تفاهم‌نامه

وی اضافه کرد: متقاعد کردن سعودی‌ها درباره اصلاح بند ویزا، در جلسه‌ای هفت هشت ساعته اتفاق افتاد. باید این موضوع را در نظر گرفت که تکمیل نرم‌افزار ویزا بسیار پیچیده است. فقط یک ماه شبانه‌روز باید وقت گذاشت تا اطلاعات 20 قرارداد حج در آن سیستم ثبت شود تا نهایتاً ویزاها صادر شود.

او سپس به دیگر بندهای منفی این تفاهم‌نامه اشاره کرد و گفت: * ممنوعیت نصب پرچم جمهوری اسلامی ایران در ساختمان‌های مورد استفاده زائران ایرانی و همچنین در مسیر حرکت زائران، یکی از بندهای منفی این تفاهم‌نامه بود. * این در حالی است که ما پیشنهاد داده بودیم در مسیرهای پرازدحام، تابلوهای اطلاع‌رسانی مزین به پرچم جمهوری اسلامی ایران نصب شود تا هدایت زائران در چنین مناطقی به‌درستی و با رفع مشکلات قبلی صورت گیرد. تنها امکان ما برای اطلاع‌رسانی، پرچم کشورمان است. چه دلیلی برای محدود کردن آن وجود دارد، غیر از اینکه عربستان با عینک ذره‌بینی به حج ایرانی‌ها نگاه می‌کند؟

رئیس سازمان حج و زیارت ادامه داد: اعمال محدودیت در تعداد درمانگاه‌های ایران در عربستان هنگام موسم حج، اعمال محدودیت در انتقال دارو برای استفاده زائران ایرانی در عربستان، اعلام جزئیات اطلاعات پزشکان ایرانی اعزامی به حج و همچنین تعیین ظرفیت برای پزشکان، بند منفی دیگر این تفاهم‌نامه بود که واکنش صریح ما را در پی داشت.

* درخواست نفوذ به شبکه اطلاعاتی حج ایران

وی اضافه کرد: عربستان همچنین استقرار چادرهای امداد و نجات ایرانی‌ها را در مسیر جمرات و مشعر، ممنوع و تأکید کرد که درمانگاه‌های ایرانی باید مجوز استقرار داشته باشند. چنین محدودیت‌هایی در شرایطی اعمال می‌شود که عربستان به عنوان

میزبان حجاج باید قبول کند که در فضای مشورتی، خدمات را توسعه دهد، نه آنکه آن را محدودتر کند. رئیس سازمان حج و زیارت گفت: دولت عربستان از ما خواست اسامی اعضای بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت که به حج اعزام می‌شوند را به همراه پست اجرایی و سوابق آنها اعلام کنیم. ما می‌خواهیم حج انجام بدهیم و ساختار تشکیلاتی حج ایرانی‌ها ما هستیم، پس ما (سازمان حج و بعثه) تصمیم می‌گیریم چند نفر برای انجام امور و عملیات به حج بروند.

* رسانه‌های ایرانی به موضوع دستبند، درست نپرداختند

او همچنین درباره دستور عربستان برای استفاده زائران ایرانی از «مچ‌بند الکترونیکی»، توضیح داد: متأسفانه رسانه‌های ایرانی به موضوع دستبند، درست نپرداختند. خود سازمان حج استفاده از چنین دستبندی را به عنوان جایگزین کارت‌های PVC که در فاجعه منا مخدوش و شناسایی زائران را دشوار کرد پیشنهاد کرده بود، ولی مساله آنجا بود که دولت عربستان صراحتاً اعلام کرد این مچ‌بندها را خودش طراحی می‌کند و به ایران اجازه نمی‌دهد طرح خود را اجرا کند.

اوحدی سپس به بند منفی دیگری از این تفاهم‌نامه امضاننده اشاره کرد که بحث داغ رسانه‌های سعودی نیز بوده است و درباره آن گفت: آنها تاکید کردند که زائران ایرانی حق برگزاری هیچ مراسمی را در اماکن عمومی ندارند. پرسش ما این است که مگر حج غیر از این است که بهره‌برداری معنوی از آن می‌شود؟ آیا برگزاری جشن غدیر خم و سوگواری برای شهادت ائمه (ع) خلاف است؟ وزیر حج عربستان در دو دور مذاکرات، منطقی برای پاسخگویی نداشت.

معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه با اشاره به سردرگمی و ناهماهنگی‌های طرف سعودی در دو دور مذاکرات حج، اظهار کرد: این ناهماهنگی‌ها باعث کندی پیشرفت مذاکرات شد. ضمن آنکه در مذاکرات اخیر نوعی سردرگمی را در مسئولان حج عربستان شاهد بودیم.

اوحدی همچنین درباره خواسته به‌حق ایران برای استفاده از خدمات کنسولی در هنگام حج، تصریح کرد: امسال به خاطر قطع روابط، نه سفارت و نه کنسولگری در این کشور نداریم و حتماً در طول حج به طور طبیعی اتفاقاتی می‌افتد، چرا که هر سال احتمال مفقود شدن گذرنامه زائران وجود دارد و باید مرکزی باشد که مجوز خروج برای این زائران صادر کند. اگر زائری حادثه دید، کجا باید از حق زائر در دادگاه‌ها دفاع کند؟

وی اضافه کرد: سال گذشته 40 مورد دستگیری به بهانه‌های واهی صورت گرفت، البته زائران ایرانی بعد از دو سه روز آزاد شدند که عربستان به خاطر آن عذرخواهی هم نکرد، اما در هر حال وجود امکانات کنسولی، تضمینی برای تامین امنیت زائران است. رئیس سازمان حج با اشاره به اصرار وزیر حج عربستان برای امضای چنین تفاهم‌نامه‌ای اظهار کرد: در دو تماسی که با وزیر جدید حج عربستان داشتم، می‌گفت «تفاهم‌نامه را امضا کنید و من نظر موافق وزیر خارجه را درباره خدمات کنسولی می‌گیرم». من در پاسخ به این خواسته ایشان، ماجرای بی‌توجهی وزارت خارجه کشورشان را به نام آن وزارتخانه در تعیین تعداد نفرات هیأت مذاکره‌کننده ایران در دور نخست تعریف کردم. قرار بود آن هیأت هشت نفره باشد که به پنج نفر رسید. حالا در شرایط موجود، چه تضمینی وجود دارد وزارت خارجه به درخواست وزارت حج این کشور بی‌توجهی نکند؟

* مخالفت وزارت کشور عربستان با دعای کمیل

وی افزود: این تناقض در دعای کمیل سال گذشته اتفاق افتاد. با آنکه وزیر حج در تفاهم‌نامه موافقت خود را اعلام کرده بود، اما در لحظه آخر اعلام کرد ایران نمی‌تواند چنین مراسمی را برگزار کند؛ چون وزارت کشور عربستان مخالفت کرده است. من به وزیر وقت گفتم که مشکل عربستان با ایران، دعای کمیل نیست چرا که در 10 سال گذشته حتی یک مورد دستگیری در این مراسم اتفاق نیفتاده است. سیاسی‌نبودن این دعا را حتی وزیر حج قبل، تایید کرده بود. او گفته بود که از سر کنجکاوای شاهد مراسم دعای کمیل در کنار مسجدالنبی (ص) بوده است و تایید کرده که این دعا سیاسی نیست و زائران ایرانی، مراسم را حتی بدون آنکه یک شعار سیاسی بدهند، پاکیزه‌تر از قبل، ترک می‌کنند.

اوحدی گفت: مشکل عربستان دعای کمیل نیست. مساله آن است که سعودی‌ها مذاکرات حج را 5 ماه به تاخیر انداختند و برای نرسیدن مهمان به خانه، مانع‌تراشی کردند.

* انصراف 6000 نفر نتیجه رفتار رسانه‌های سعودی است

این مقام مسئول در سازمان حج و زیارت در ادامه با اشاره به انصراف 6000 تن از 17 هزار نفری که برای حج واجب در کاروان‌های امسال ثبت نام کرده بودند، اظهار کرد: این آمار ناشی از دغدغه مردم است. برای همین با وزیر حج عربستان در دور اول مذاکرات به توافق رسیدیم که جنگ رسانه‌ای را در این کشور تلطیف کند که در سفر بعدی نه‌تنها شاهد این اقدام نبودیم، بلکه اوضاع بدتر هم شد.

* از رفتارشان با هیئت ایرانی معلوم بود که با زائران چگونه رفتار خواهند کرد

وی یادآور شد: دولت عربستان در دور اول مذاکرات به هیچ‌وجه ادب سیاسی و پذیرایی از هیأت سیاسی ایران را رعایت نکرد. وقتی آنها با یک هیأت رسمی و سیاسی این‌طور رفتار می‌کنند، قطعاً می‌توان پیش‌بینی کرد که با زائران ایرانی در حج چگونه برخوردی خواهند داشت.

* نمونه‌ای از رفتارهای افراطیون وهابی با زائران ایرانی

او در تأیید این پیش‌بینی مصداقی آورد و بیان کرد: در یک مورد، زائران ایرانی داخل اتوبوس منتظر راننده برای انتقال به مسجدالحرام بودند که ناگهان یکی از افراطیون سوار می‌شود و اتوبوس را به سمت جاده مدینه به حرکت درمی‌آورد و با تیر چراغ برق، تصادف می‌کند. اگر این اتفاق نیفتاده بود، معلوم نبود چه بلایی سر آن زائران می‌آمد. همچنین سال گذشته تعدادی بچه را تحریک کرده بودند که با سنگ و چوب به زائران ایرانی حمله کنند. عربستان وقتی می‌گوید زائران را می‌پذیریم و از ایران می‌خواهد تفاهم‌نامه را امضا کند، چه راهکاری برای چنین مواقعی دارد؟ چرا ایران باید چنین تفاهم‌نامه‌ای را در فضای تحکمی امضا کند؟

اوحدی ادامه داد: وقتی در مذاکرات، دیه جان‌باختگان منا و وعده دولت عربستان در این باره یادآوری شد و خواستیم این موضوع در قراردادی ذکر شود تا سازمان حج با پلیس سعودی برای پیگیری دیه ارتباط برقرار کند، آنها در پاسخ گفتند «به این موضوع بعد از دیه جرثقیل رسیدگی می‌شود و لازم است مسائل امنیتی را با وزارت کشور هماهنگ کنیم.»

وی گفت: متأسفانه به صورت هدفمند با پشتیبانی بعضی دستگاه‌های سعودی اتفاقاتی می‌افتد. ما در مذاکرات اخیر، توهین و جسارت امام جمعه سعودی‌ها را به وزارت این کشور منتقل کردیم که با این توجیه مواجه شدیم «تصرفات شخصی است»!

* بی‌حرمتی سعودی‌ها

به قرآن

رئیس سازمان حج و زیارت افزود: ما در سال‌های گذشته شاهد برخوردهای ناشایستی از سوی سعودی‌ها بودیم. * آنها قرآن‌های زائران ایرانی را می‌گرفتند و بارها شاهد بودیم که این قرآن‌ها را پرت می‌کردند. * پاسخ وزیر حج به چنین اقدامی این بود که شاهد ورود قرآن‌های تحریف‌شده از سوی زائران برخی کشورها بودیم و پاسخ من به آنها این بود که نمونه‌ای از قرآن اهدایی به زائران ایرانی به امیر و وزیر حج عربستان ارائه شده و ایشان از آن برخورد ناراحت شده‌اند چون شاهد بودند این قرآن با قرآن خودشان تفاوتی ندارد و تحریف نشده است.

وی افزود: در نیروهای امنیتی تحمل وجود ندارد. سال گذشته 150 لب‌تاپ را از زائران ایرانی جمع کردند و اگرچه آنها را روز بعد تحویل دادند، اما این نوعی توهین است که نمی‌توان تحمل کرد و معتقدیم این کارها جز اذیت کردن زائران، معنی دیگری ندارد.

* سناریوی خطرناک رسانه‌های سعودی علیه ایران

اوحدی همچنین به اقدام عجولانه دولت سعودی در اعلام امضای تفاهم حج از سوی هیأت مذاکره‌کننده ایرانی اشاره کرد و گفت: انتشار این مطلب به صورت گسترده در عربستان و به دنبال آن تکذیب این خبر در روز بعد از سناریوی بسیار خطرناکی برای فضا سازی رسانه‌های این کشور علیه جمهوری اسلامی ایران حکایت دارد.

اوحدی، با اشاره به چگونگی پیگیری دیه جان‌باختگان منا و تأکیدات مقام معظم رهبری درباره آن فاجعه بیان کرد: احکام شرعی «قتیل الزحام» تأیید می‌کند که کشور میزبان باید از بیت‌المال دیه را پرداخت کند. دولت عربستان باید در این باره و البته زمانی که در حال دست رفتن است، پاسخگو باشد.

رئیس سازمان حج و زیارت گفت: تا کنون دستگاه دیپلماسی و دادستانی کل کشور، پیگیری‌های خوب و جلسات کارشناسی متعددی در این باره داشته‌اند. مستندات این پرونده تقریباً کامل شده و تلاش شده وکلای زبده و حتی آنهایی که از سایر کشورها برای پیگیری این پرونده ابراز علاقه کرده‌اند، به کار گرفته شوند.

* سرنوشت حج سال بعد

چه خواهد شد؟

وی درباره حج آینده نیز گفت: سازمان حج و بعثه مقام معظم رهبری در پنج ماه همه تلاش‌شان را کردند و حتی گاهی به خاطر آن همه اصرار و مداومت، مورد انتقاد قرار گرفتند ولی ما بر این باوریم که حج، حق شرعی است و کسی نمی‌تواند این حق را سلب کند. این حقوق باید استیفا شود. ماموریت ذاتی ما هم پشتیبانی و دفاع از تحقق احکام شرعی است.

او تأکید کرد: حج سال آینده را یقیناً پیگیری می‌کنیم تا این حق شرعی اقامه شود، حتی سهمیه از دست‌رفته زائران ایرانی که امسال محروم شدند را پیگیری می‌کنیم. این دولت عربستان بود که زائران ایرانی را از حج محروم کرد. اقدام آنها بسیار قابل تأمل است و عربستان باید پاسخگو باشد.